

Barışın memarı: sülh diplomatiyasında İlham Əliyev imzası

Sülhə sadıqlıq və humanitar dəyərlərin qorunması böyük mənəvi məsuliyyət tələb edən bir missiyadır. "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı" məhz bu ali məqsədlərə xidmət edən, başçariyyətin gələcəyi üçün fədakarlıq göstərən liderləri seçən nüfuzlu bir platformadır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu yüksək mükafata layiq görülməsi onun müasir dünyaya nizamında sülhün və qardaşlığın əsas memarı kimi qəbul edilməsinin bariz nümunəsidir.

Müasir diplomatiya tariximizdə müstəsna əhəmiyyət kəşb edən bu dəyər, sadəcə, təltif deyil, eyni zamanda Azərbaycanın münafişələrin həlli və postmünafişə dövründəki unikal təcrübəsinin dünya üçün bir yol xəritəsi kimi qəbul edilməsidir. Həm də Azərbaycan xalqının tolerantlıq ənənələrinə və ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna verilən haqlı dəyərin ifadəsidir. Ən əsası isə Azərbaycan liderinin onilliklər boyu davam edən qanlı münafişəni sonlandıraraq regionda dayanıqlı sülh modelini yaratmasına verilən beynəlxalq mandatdır. İlham Əliyev bu mükafata müharibədən sonra əməkdaşlıq və reintegrasiya yolunu seçən uzaqgörən rəhbər kimi layiq görülməli. Mükafatın münisflər heyəti də qeyd edib ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında əldə olunmuş sülh razılaşması dünyadakı digər münafişə zonaları üçün ən nümunəvi modeldir.

Müasir dövrün ən böyük problemlərindən biri qətiyyətli və prinsipial liderlik çatışmazlığıdır. Rəqəbətli və çox vaxt ədalətsiz olan beynəlxalq sistemdə xaosun qarşısını almaq, intizam yaratmaq hər rəhbərin nail ola biləcəyi uğur deyil. Azərbaycan lideri hər bir addımını zərgər dəqiqliyi ilə hesablayaraq həm regional, həm də global miqyasda ənənəvi liderlik funksiyalarını yenidən bərpa edir. Müharibədə möhtəşəm qələbə qazanmış bir sərkərdənin eyni zamanda sülh masasında da qalib gəlməsi dünya hərbi və siyasət tarixində nadir rast gəlinən hadisədir. Azərbaycan Prezidentinin münafişədən dərhal sonra sülh gündəliyini qətiyyətlə irəli sürməsi onun humanist obrazını tamamlayır. Dünya ictimaiyyəti də qəbul edir ki, 2020-ci il Zəfəri, sadəcə, ərazi bütövlüyünün bərpası deyil, Cənubi Qafqazın əbədi qan tökülməsindən xilas demək idi. 2025-ci ilin avqustunda Vaşinqtonda sülh prosesi ilə bağlı əldə olunan tarixi razılaşma isə Azərbaycanın öz iradəsini dünyaya qəbul etdirməsi oldu. Prezident İlham Əliyev yalnız sülh yaratmır, həm də bu sülhə mane olmaq istəyən xarici təhdidlərin qarşısını alır. Ermənistanı yenidən münafişəyə sürükləməyə çalışan mərkəzlərin həmlələrini neytrallaşdırır, bölgəni fəlakətdən xilas edən yeganə təminatçı rolunda çıxış edir.

Prezidentin müəyyən etdiyi strateji sülh gündəliyi Davosda da beynəlxalq birliyin tam dəstəyini qazandı. Dünya İqtisadi Forumunda Azərbaycan Prezidentinin növbəti dəfə iştirakı, keçirilən intensiv ikitərəfli görüşlər, panel iclaslarındakı qətiyyətli çıxışlar və dövlət başçısının "Euronews" kanalına verdiyi müsahibə İlham Əliyevin regional və global liderlik statusunun beynəlxalq səviyyədə növbəti təsdiqi oldu. Azərbaycanın postmünafişə dövründəki haqlı mövqeyini global auditoriyaya bir daha çatdırdı.

Xüsusilə "Azərbaycan rəhbərliyi ilə səhər yeməyi" adlı xüsusi tədbir dünyanın aparıcı iqtisadi və siyasi elitasının Bakının təqdim etdiyi yeni əməkdaşlıq modelinə olan böyük marağının bariz göstəricisi oldu. Bu platformalar sübut etdi ki,

İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan artıq, sadəcə, Cənubi Qafqazın deyil, bütövlükdə Avrasiya məkanının enerji təhlükəsizliyi və logistik konfiqurasiyasında həlledici aktordur. Davosdakı bu diplomatik zəfər Prezidentin sülh quruculuğu istiqamətindəki ardıcıl siyasətinin beynəlxalq miqyasda qeyd-şərtsiz qəbulu və onun global liderlik statusunun sarsılmazlığının növbəti dəfə bütün dünyaya

bəyanı idi. Prezidentin Davosda bəyan etdiyi kimi, sülh artıq, sadəcə, diplomatik bir sənəd deyil, gündəlik həyatda hiss olunan real faydadır. Azərbaycanın təşəbbüsü ilə Ermənistanla neft məhsullarının göndərilməsi və ticarət marşrutları üzərindəki məhdudiyyətlərin aradan qaldırılması rəsmi Bakının sülh prosesindəki səmimiyyətinin ən böyük sübutudur. Bu praktiki addımlar regionun iqtisadi mənzərəsini dəyişməklə yanaşı, düşmənçilik səhifəsinin qəti olaraq bağlandığını nümayiş etdirir.

Ermənistan prezidenti Vaaqn Xaçaturyanın forum çərçivəsində cənab İlham Əliyevin irəli sürdüyü sülh prinsipləri ilə tam şərik olması və çıxışlarında bir neçə dəfə Azərbaycan liderinə təşəkkür etməsi rəsmi Bakının formalaşdırdığı yeni regional nizamın legitimliyini təsdiqlədi. Bu, sadəcə, bir diplomatik razılaşma deyil, Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa söykənən diktəsinin qarşı tərəfdən qeyd-şərtsiz qəbulu kimi qiymətləndirilməlidir. Xaçaturyanın Azərbaycan liderinin arqumentləri qarşısında "Prezident İlham Əliyevdən sonra nəse demək çox çətinidir" etirafı, əslində, İrəvanın onilliklər boyu davam etdirdiyi əsassız ritorikanın tam iflası və sülh prosesinin geri dönməz mərhələyə qədəm qoymasının göstəricisidir. Azərbaycan liderinin nümayiş etdirdiyi iradə sübut etdi ki, İlham Əliyev təkcə döyüş meydanında Zəfər qazanan sərkərdə deyil, həm də sülh masasında və Davos kimi nəhəng iqtisadi platformalarda öz strateji baxışını global səviyyədə qəbul etdirməyi bacaran qətiyyətli bir dövlət xadimidir.

Davosdakı müzakirələr göstərdi ki, Azərbaycan liderinin formalaşdırdığı yeni geosiyasi realı artıq dünya tərəfindən qəbul edilən bir yol xəritəsidir. Prezident İlham Əliyev sülhü, sadəcə, kağız üzərində deyil, real həyatda, iqtisadiyyatda və logistikada nümayiş etdirir. Azərbaycanın bir tərəfli qaydada nəqliyyat yollarını açması regionun iqtisadi çiçəklənməsi üçün atılan strateji addım kimi yüksək qiymətləndirilir. Ermənistanla neft məhsullarının göndərilməsi və orada qiymətlərin ucuzlaşması sülhün vətəndaşlar tərəfindən hiss edilən real faydasıdır. Azərbaycandan Ermənistanla enerji resurslarının göndərilməsi və ticarət əlaqələrinin bərpası da məhz "insan qardaşlığı" prinsiplərinin praktiki tətbiqidir. Bu mənada Azərbaycan Prezidentinin sülh naminə göstərdiyi qətiyyət və humanizm həm mənəvi, həm də siyasi müstəvidə yüksək qiymətləndirilir.

"Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı"nın cənab İlham Əliyevə təqdim edilməsi ilə Davos forumunda sülh gündəliyinin dəstəklənməsi eyni məntiqə əsaslanır. Dünya birliyi Cənubi Qafqazın gələcəyini məhz İlham Əliyevin cızdığı ədalətli və humanist yol xəritəsində görür. Müharibədə qələbə qazanan Azərbaycan lideri sülh prosesini də global uğur hekayəsinə çevirərək müasir tarixin ən nüfuzlu dövlət xadimlərindən biri olduğunu bir daha təsdiqləyir. Dünya Azərbaycanı artıq təkcə hərbi güc kimi deyil, həm də ədalətli və humanist sülhün qaranlığı kimi tanıyır və qəbul edir.

Nəsim MƏHƏMƏLİYEV,
Milli Məclisin deputatı